

Pěstováno S LÁSKOU

Taky tolik milujete čerstvé květiny ve váze? Můžete jimi poděkovat, říct miluji tě anebo promiň. Zkusili jste však někdy zapřemýšlet, jakou cestu musejí květiny urazit, než se dostanou k vám domů?

TEXT: EVA KADAVÁ

Růže, tulipány, pivoňky... Většina řezaných květin, které si koupíte v obchodě, pochází z takzvaných konvenčních farem. Nejvíce jich najdete v Keni, Kolumbii, Ekvádoru či Zimbabwe. Květiny poté často projdou speciální burzou v Holandsku, odkud až pak míří do zemí po celé Evropě. Než skončí jako ozdoba ve váze u vás doma, urazí obvykle tisíce kilometrů. Jediným problémem však není zmíněná doprava. Pěstování květin na konvenčních farmách s sebou nese i řadu etických a ekologických problémů. Od nevhodných, nebo dokonce zdraví poškozujících pracovních podmínek přes nedostatečnou odměnu za práci až po plýtvání pitnou vodou a likvidaci životního prostředí. „Pracovníci na konvenčních plantážích často nemají potřebné ochranné pomůcky. Používají také vysoce škodlivé chemikálie a nevědí, jaká jsou s tím spojená rizika,“ přibližuje Marianne úskalí pěstování květin ředitelka Fairtrade Česko a Slovensko Hana Malíková.

FOTO: GETTY IMAGES, ARCHIV

Pěstitelé často ani neznají svá zaměstnanecká práva. Na květinových plantážích tak běžně dochází k potlačování odborových organizací. Řešením však není bojkot při nákupu květin. Tento průmysl totiž i přes veškeré nedostatky dává práci stovkám tisíc lidí v rozvojových zemích. Cesta je tedy v nejrůznějších certifikovaných programech, jako je třeba Fairtrade.

KYTKA NA DOSAH RUKY

Tam, kde je poptávka, je také nabídka, a tak se s certifikovanými květinami setkáváme v Česku stále častěji. A už zdaleka neplatí, že jen ve specializovaných květinářstvích, kterým záleží na zodpovědném přístupu. Prvními prodejci, kteří nabízejí fairtradové květiny, jsou řetězce Lidl a Kaufland.

„Certifikaci Fairtrade jsme zatím využívali pro kávu a výrobky obsahující kakao. Jsme proto rádi, že jsme fairtradovou nabídku rozšířili i o květiny,“ říká k nabídce fairtradových růží Tomáš Myler z Lidlu. Stejného názoru je také Renata Maierl, tisková mluvčí Kauflandu. I podle ní je důležité nabídnout zákazníkům možnost zakoupit si květiny, které byly vypěstovány v souladu s dodržováním lidských práv, zajištěním důstojných existenčních podmínek i ochranou životního prostředí.

Fairtradové květiny totiž mají kromě pozitivních sociálních dopadů také 5,5krát nižší uhlíkovou stopu než výpěstky z evropských skleníků, a to včetně letecké dopravy. Důvodem je velmi příznivé podnebí ve východní Africe, které umožňuje pěstování během celého roku bez nutnosti vyhřívání skleníků.

SPRAVEDLIVÁ ODMĚNA

To, že jsou květiny označené certifikací Fairtrade doslova na dosah ruky, určuje nejen zařazení do sortimentu, ale i cena. Rozhodně neplatí to, co ještě před několika lety, tedy že si za fairtradové výrobky musíte připlatit.

„Certifikované zboží často nabízely výlučně malé obchůdky, pro které je pak logistika poměrně náročná, a tedy i nákladná. Díky většímu zájmu spotřebitelů o původ zboží se však do prodeje fairtradových výrobků zapojují i globálně působící společnosti,“ vysvětluje Hana Malíková. Díky tomu, že se prodá více takového zboží, dochází i ke snižování fixních nákladů. To, že pěstitelé zapojení do Fairtrade dostanou za svou práci lépe zaplacenou, je dané ne vyšší cenou, ale spravedlivějším rozdělením zisku napříč dodavatelským řetězcem, od pěstitele až

po finálního zpracovatele. Konkrétně v Česku se tak nyní kytice fairtradových růží v řetězcích pohybuje do 130 korun.

S DOBRÝM POCITEM

Asi polovinu zaměstnanců na květinových plantážích tvoří ženy. Pracují jako sběračky nebo

„Byla jsem jen pěstitelkou květin. Dnes mám vzdělání a pracuji na vedoucí pozici.“ – AGNES CHEBII

v balících halách. Mnohé z nich jsou samoživitelky a mají zpravidla nízké vzdělání. Jejich situaci zhoršují nízké mzdy a nedostatečná bezpečnost práce.

Fairtrade však nejsou pouze květiny, kakao nebo káva. Jedná se o certifikaci zboží, které splňuje určité sociální, ekonomické a ekologické standardy. Smyslem je poskytnout pěstitelům, zaměstnancům a řemeslníkům možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Dostávají proto výkupní cenu, která odpovídá nákladům a umožňuje důstojné živobytí.

PŘÍBĚH AGNES

Jednou z žen pracujících na fairtradové farmě je také Agnes Chebbi. Když před dvaceti lety začínala, na vedoucí pozici tu nebyla žádná žena. Díky fairtradovému příplatku vede tým o třiceti lidech. Kromě toho je předsedkyní Výboru pro nerovnosti mužů a žen a zajišťuje, že se pracovnice na farmě nebojí ozvat nejen ohledně problému diskriminace.